

24 uur per etmaal, 7 dagen per week werken collega's en ketenpartners in en rond DJI aan veiligheid, beveiliging, beheersing, behandeling, bejegening en begeleiding. Wie zijn zij? Hoe ziet hun dienst er uit?

Eric van den Boom

Eric van den Boom werkt bij het AVRD-team*) van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM). Twee dagen per week is hij in detentiecentrum Alphen aan den Rijn te vinden. Vreemdelingen daar die zelfstandig willen terugkeren naar het land van herkomst helpt hij op weg.

09.35 uur

“Met collega Euphrem Yamuremye neem ik de post door. Aan de hand van de registratiekaarten zien we hoeveel nieuwkomers er zijn. Zeventien zijn het er deze week. Die zoeken we vanmiddag op voor de eerste voorlichting.”

“Samen met Euphrem haal ik een aantal mannen op voor de voorlichting en voor individuele terugkeergesprekken. De meeste gesprekken kunnen zonder tolk. Euphrem spreekt zelfs Russisch. Alleen Spaans zijn we beiden niet machtig.”

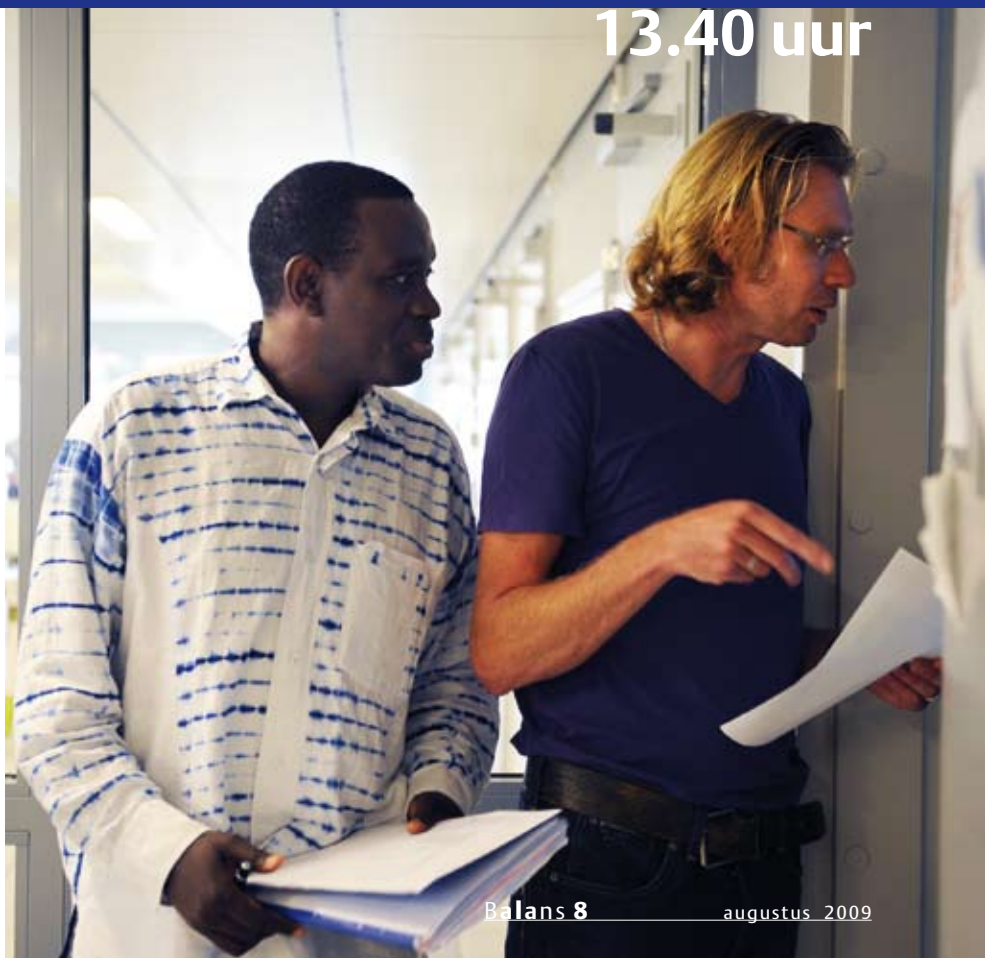
24.7

De knop om

“De mannen die hier zitten, ben ik steeds minder als slachtoffer gaan zien. Ze hebben een hele reeks keuzes gemaakt, en soms de verkeerde. Ik zet een dikke streep onder hun verleden en laat ze zien dat ze met onze hulp een nieuwe start kunnen maken. Als iemand de knop heeft omgezet, dan wil hij zo snel mogelijk weg. Ik snap dat goed, want echt fijn is het hier natuurlijk niet. Dus proberen we zo snel mogelijk de papieren in orde te krijgen en de vlucht te boeken.”

Geldig paspoort

“Voor wie een geldig paspoort heeft of in ieder geval een kopie daarvan kan het snel gaan, maar bij een migrant die alleen een versnipperd vodge op tafel legt wordt het heel lastig. Het hangt ook af van het land. Het ene land is soepeler dan het andere. Soms hebben we alles gedaan om een migrant aan papieren te helpen, maar lukt het toch niet. Dan moet ik zeggen: ‘sorry, het heeft geen zin meer.’ De Dienst

13.40 uur

11.00 uur

“De Vietnamese jongen die ik aan de lijn heb, is nerveus. Hij gaat deze week nog naar het uitzetcentrum. Ik stel hem gerust, zeg dat het einde nu echt in zicht is.”

“Verklaringen, inschrijf- en aanvraagformulieren, lijsten van instanties waarmee we samenwerken. Deze map vormt samen met m'n laptop mijn mobiele kantoor. Moderne mensen zetten alles in hun PDA, maar ik bewaar adressen en telefoonnummers nog gewoon op papier.”

14.05 uur

Terugkeer & Vertrek (DT&V) is dan weer aan zet. Dat is zuur. Zo iemand wil weg, maar wij kunnen hem niet helpen.”

Naar huis

“Vandaag heb ik gelukkig goed nieuws voor iemand, een Nigeriaan die hier inmiddels drie maanden zit. Op doorreis naar Canada is hij opgepakt met een vals paspoort. Daarna heeft hij asiel aangevraagd. Hij is diep ongelukkig, wil zijn asielaanvraag intrekken en zo snel mogelijk terug naar Lagos. Ik bel meteen met de marechaussee en het consulaat. Gelukkig wil iedereen meewerken, en kan de man op korte termijn naar huis.”

Missie in Marokko

“Wij zijn een van de weinige partijen van buiten Justitie. Ik werk samen met allerlei mensen, het meest met de terugkeerfunctionarissen, de DT&V en soms met de medische dienst. Buiten de locatie zijn dat vooral de consulaten en onze collega's die overal ter wereld werken en de situatie ter plekke als hun broekzak kennen. Zo ben ik nu met IOM'ers in Marokko bezig voor een man die een gecompliceerde beenbreuk heeft opgelopen. In de stad waar hij heen gaat, hebben we ook een missie(post). Zij zoeken nu uit wat een operatie kost en hoe het zit met revalidatie. Ook zorgen ze dat er een taxi klaarstaat op het vliegveld.”

Het laatste stukje

“Een paar dagen voor vertrek geef ik de migrant een brief waarin stap voor stap de procedure staat, tot en met het opstijgen van het vliegtuig. Als we afscheid hebben genomen, gaan ze naar het uitzetcentrum. Wij zorgen ook dat ze van daaruit naar Schiphol worden gebracht. Een collega begeleidt ze het laatste stukje naar de gate, geeft ze hun papieren, tickets en als dat kan eventueel wat geld. Het gaat er echt anders aan toe dan bij een uitzetting. Er is geen politiebegeleiding, de papieren gaan niet naar de piloot en mensen staan niet als 'déporté' op de passagierslijst. Ze komen dus aan als gewone passagiers, lopen niet de kans als crimineel te worden bejegend.”

Op de gekste momenten

“Dit werk doen betekent ook dat ik soms op de gekste momenten word gebeld. Afgelopen zondag nog, toen ik met mijn zoontje aan het voetballen was in het park. In het detentiecentrum zegt het begrip weekend niet zo veel. Vervelend? Welnee, ik wil er graag zijn voor mensen. De beste dagen voor mij zijn dan ook de dagen >>

**) AVRDR staat voor Assisted Voluntary Return from Detention oftewel hulp bij vrijwillige terugkeer vanuit detentie.*

15.15 uur

“Als ik een Nigeriaanse man, die asiel had aangevraagd op een vals paspoort maar inmiddels alleen nog maar naar huis wil, vertel dat hij binnen drie weken terug is in Nigeria, barst hij in tranen uit en bedankt me uitvoerig.”

17.30 uur

“Het zit erop voor vandaag. Ik heb veel kunnen regelen voor de vreemdelingen die ik probeer te helpen, en ga met een tevreden gevoel naar huis.”

waarop ik kan doen wat ik het leukst vind: binnen de mogelijkheden zo veel mogelijk regelen voor mensen, de regels volgen en toch snel en creatief oplossingen zoeken. Dan ga ik met een tevreden gevoel naar huis.”

Gezin

“Na vijf jaar ben ik wel gehard door dit werk. Maar soms zijn er schrijnende gevallen die me niet zomaar loslaten. Er zitten hier mannen die in Nederland een gezin hebben gesticht. Gaan ze terug, dan zien ze hun kinderen vaak niet meer terug. Als vader kan ik me hun verdriet heel goed voorstellen.” ▣

Tekst: Annemieke Lenssinck **Beeld:** Josje Deekens

Internationale Organisatie voor Migratie

Begeleiding op weg naar huis

De Internationale Organisatie voor Migratie is sinds de oprichting in 1951 uitgegroeid tot een wereldwijde, onafhankelijke organisatie op het gebied van migratie. IOM werkt sinds 1991 in Nederland en biedt vreemdelingen in bewaring ondersteuning als ze zelf besluiten om terug te keren naar hun land van herkomst. Sinds eind 2007 gebeurt dat in het kader van het project Assisted Voluntary Return from Detention. In de detentiecentra in Dordrecht, Zaandam, Alphen aan den Rijn en Zeist geven de vijf leden van het AVR-D-team voorlichting aan in bewaring gestelde vreemdelingen. Het AVR-D-team assisteert bij het verkrijgen van reisdocumenten, het regelen van de reis en zo mogelijk een kleine financiële bijdrage, en begeleidt migranten bij vertrek en aankomst. In 2007 had IOM 328 vertrekkers vanuit vreemdelingenbewaring, vorig jaar waren dat er 456. De organisatie begeleidde vorig jaar ook 1767 vertrekkers van buiten detentie.